

Metody eksploracji danych

Laboratorium

Tematy 1 i 2

Weka + Python + regresja

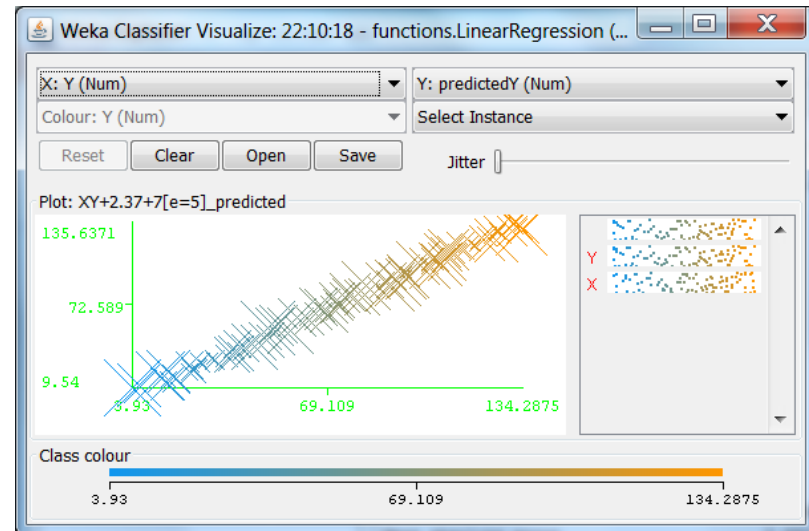
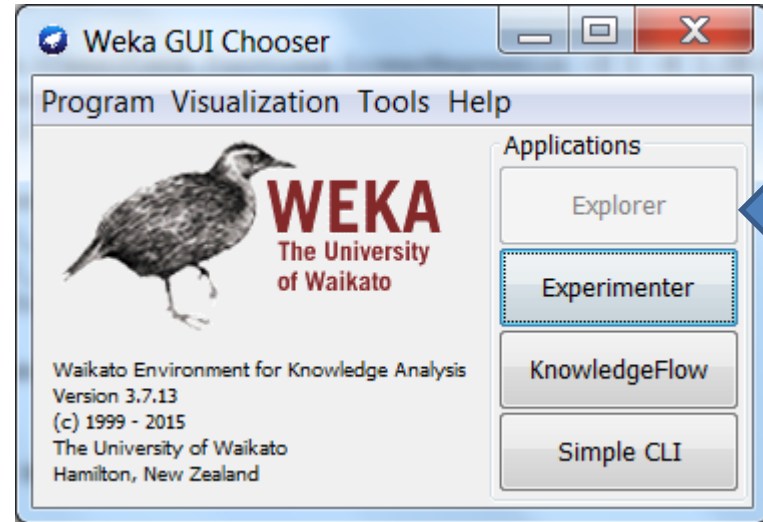
Metody eksploracji danych

- Zasoby
  - Weka (gdzieś na dysku)
  - Środowisko dla języka Python (Spyder, Jupyter, gdzieś na dysku)
  - Zbiory danych (dostępne na stronie http://home.agh.edu.pl/~pszwed/wiki/doku.php?id=metody_eksploracji_danych)
- Cel
  - Poznanie możliwości Weki
  - Wykonanie klika przykładów regresji
  - Alternatywne środowisko i biblioteki języka Python
  - Typowy workflow podczas analizy danych

Część 1 – Nawigacja po GUI Weka + nieco bibliotek Pythona

1.1 W oknie startowym Weka uruchom opcję Explorer

- Załaduj plik **xy-001.arff** w zakładce **Preprocess**
- Możesz wyświetlić dane w tabeli **Edit**
- Wyświetl zawartość danych w zakładce **Visualize**
- W zakładce **Classify** wybierz **Choose:** functions -> LinearRegression
- Naciśnij Start. Powinno się pojawić równanie prostej
- Niestety za pomocą Weka nie można wyświetlić prostej, co najwyżej zakres błędów klasyfikacji.
- Kliknij prawym klawiszem na result list i wybierz jedną z opcji wizualizacji.

1.2. Wyświetlamy dane i krzywą

Korzystamy z bibliotek w języku Python

1. Używamy IDE Spyder lub Jupyter. Można też przygotować plik tekstowy i uruchomić z poziomu konsoli (mając nadzieję, że biblioteki są zainstalowane). Czasem też działa <https://try.jupyter.org/>
2. Kopiujemy fragment kodu ze strony: http://home.agh.edu.pl/~pszwed/wiki/doku.php?id=metody_eksploracji_danych
3. Wpisujemy dane w osobnych liniach. `"""` to specjalny zapis dla tekstu wprowadzanego w wielu wierszach.
4. `x, y = np.loadtxt(inp, delimiter=',', usecols=(0, 1), unpack=True, skiprows=6)` – ładuje tekst z kolumn 0 i 1 do tablic `x, y`
5. `plt.scatter(x, y, s=80, marker='+')` – rysuje punkty
6. `fx = np.linspace(-10, 60, 100)` 100 równomiernie rozłożonych punktów w zakresie `[-10, 60]`
7. `fy = 2.3702 * fx + 6.1973` - wartości funkcji regresji (to są operacje na wektorach)
8. `ftrue = 2.37 * fx + 7` – „prawdziwa” funkcja użyta do generacji danych
9. `plt.plot(fx, fy, linewidth=2, color='r')` – wykres liniowy
10. `plt.xlim(-10, 60)` – zakres wyświetlanych zmiennych

Oczekiwany wynik

- Wykres może być osadzony na stronie HTML w Jupyter: usuń komentarze z pierwszej linii: `%matplotlib notebook`
- Wykres można zapisać w jednym z formatów (bitmapowych/wektorowych)

Wartość r która jest wyświetlana dodatkowo?

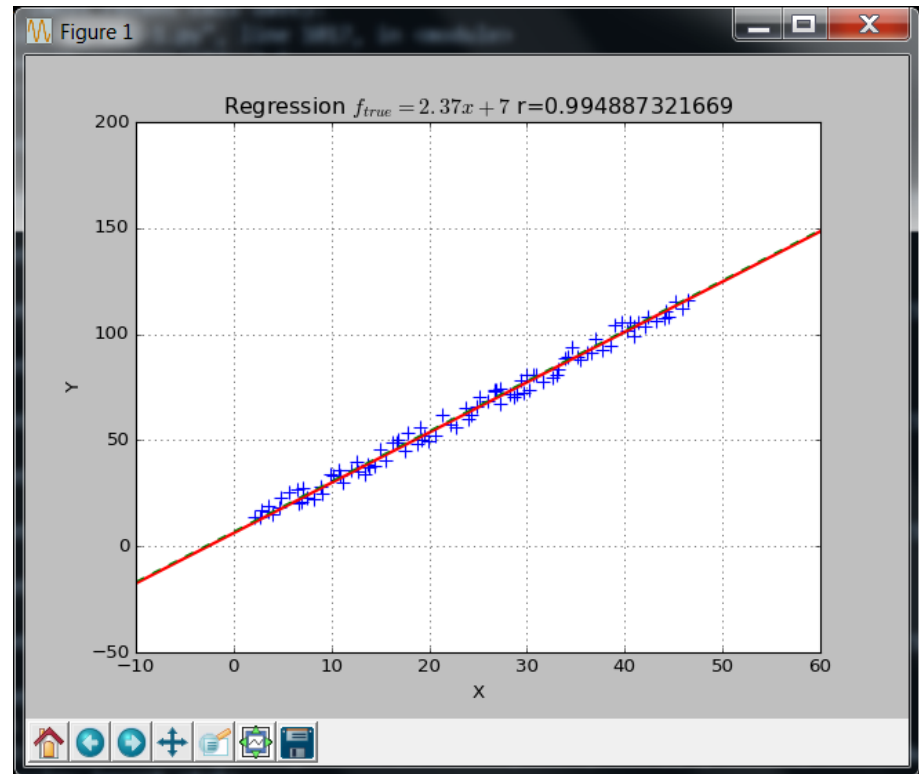
Jest to współczynnik korelacji.

Przeczytaj tekst i obejrzyj przykłady:

https://en.wikipedia.org/wiki/Correlation_and_dependence

Jeśli $r \approx 0$, zazwyczaj równanie regresji będzie miało postać:

$$y = 0x + c$$

Inne pliki

Analogicznie załaduj pliki, wyznacz równanie regresji, oceń błędy i wyświetl przebieg krzywej regresji dla:

1.3 Pliku xy-002.arff

1.4 Pliku xy-003.arff

1.5 Pliku xy-005.arff

1.6 Pliku xy-006.arff

1.7 Pliku xy-007.arff

1.8 Pliku xy-008.arff [Skomentuj przebieg krzywej regresji]

1.8 Pliku xy-009.arff

1.9 Pliku xy-010.arff

Zajrzyj do 1.10. Może będzie bardziej efektywnie?

1.10 Realizacja za pomocą bibliotek Python

Najprostsza forma ładowania pliku arff

```
inp = "xy-001.arff",  
x, y = np.loadtxt(inp, delimiter=',', usecols=(0, 1), unpack=True, skiprows=6)
```

Liczba wierszy do przeskoczenia zależy od pliku

Tworzenie macierzy cech

```
features=x.reshape(x.size,1)
```

Musi być to macierz dwuwymiarowa $m \times 1$ (w ogólnym przypadku $m \times n$)

Dopasowanie krzywej

```
regr = linear_model.LinearRegression()  
regr.fit(features, y)
```

Parametry modelu (regr.coef_ jest tablicą)

```
print('Coefficients: ', regr.coef_, ' Intercept: ',regr.intercept_)
```

...

```
fy= regr.coef_[0]* fx + regr.intercept_
```

Metody regresji

Metoda najmniejszych kwadratów

```
regr = linear_model.LinearRegression()  
regr.fit(features, y)
```

Regresja grzbietowa: metoda gradientu prostego z regularyzacją współczynników, norma L^2

```
regr = linear_model.Ridge(alpha = .5)  
regr.fit(features, y)
```

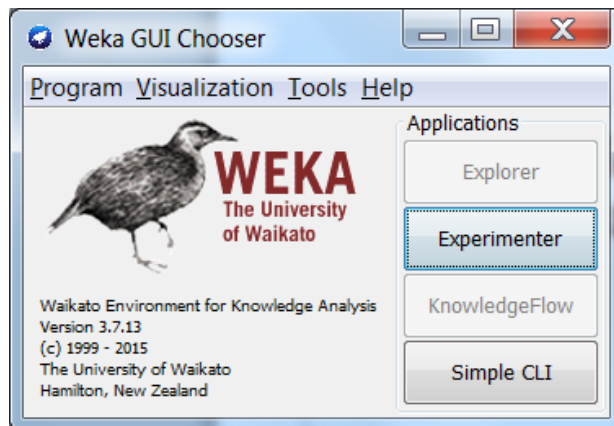
Lasso: metoda gradientu prostego z regularyzacją współczynników, norma L^1

```
regr = linear_model.Lasso(alpha=0.1)  
regr.fit(features, y)
```


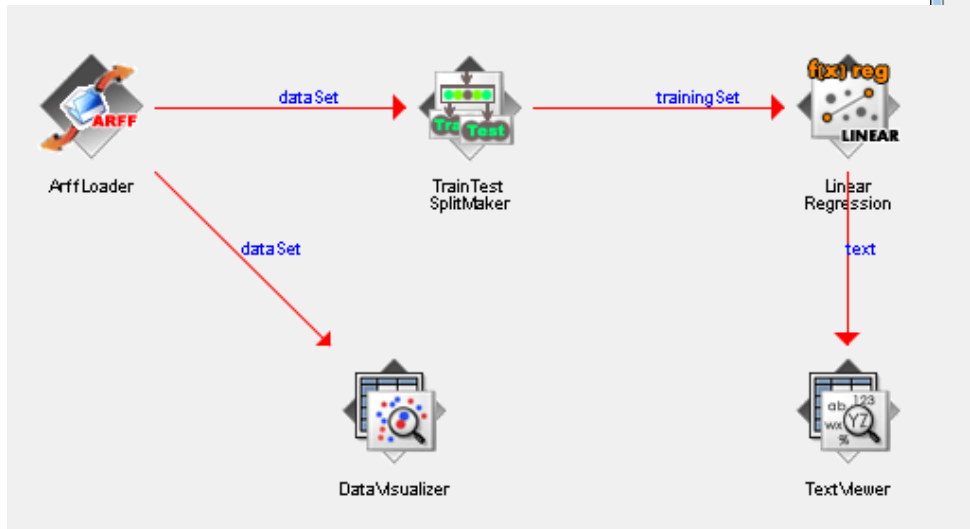
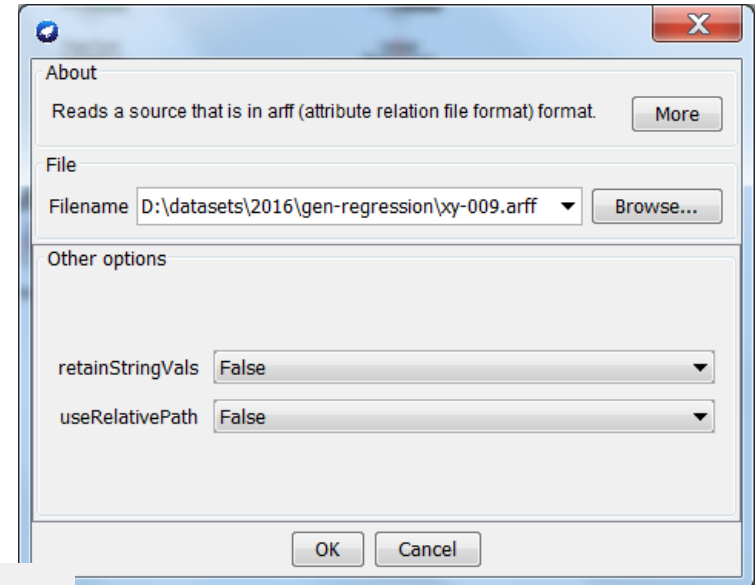
Część 2 KnowledgeFlow

- KnowledgeFlow pozwala na zdefiniowanie procesu przetwarzania danych
- Komponenty realizujące poszczególne czynności można konfigurować, np. podać nazwę pliku do odczytu, parametry operacji lub algorytmu
- Edytor zapewnia poprawność połączeń
- Uruchom z poziomu okna startowego

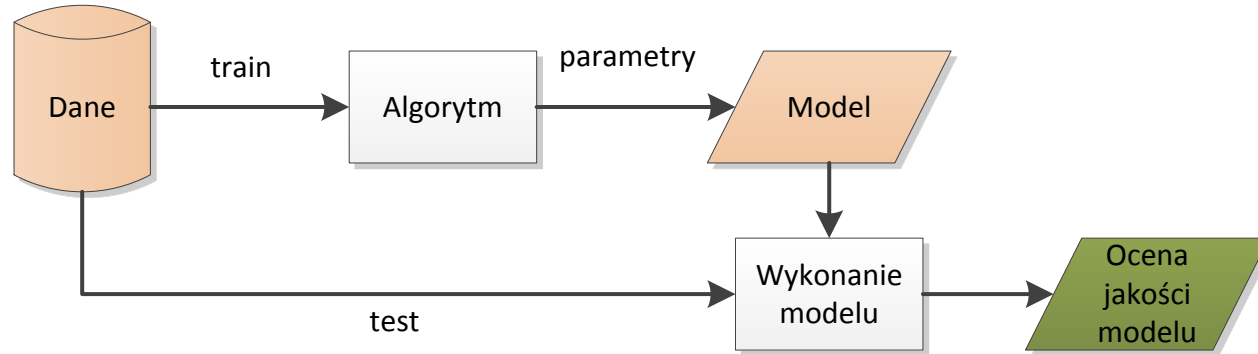

2.1 KnowledgeFlow – prosty proces

- Spróbuj zdefiniować pokazany proces
- Skonfiguruj ArffLoader tak, aby czytał zbiór danych **xy-009.arff**
- Kliknij prawym klawiszem na źródłowym komponencie, aby utworzyć połączenia
- Po uruchomieniu procesu ► możesz kliknąć na komponent i wybrać prawym klawiszem dostępne polecenia

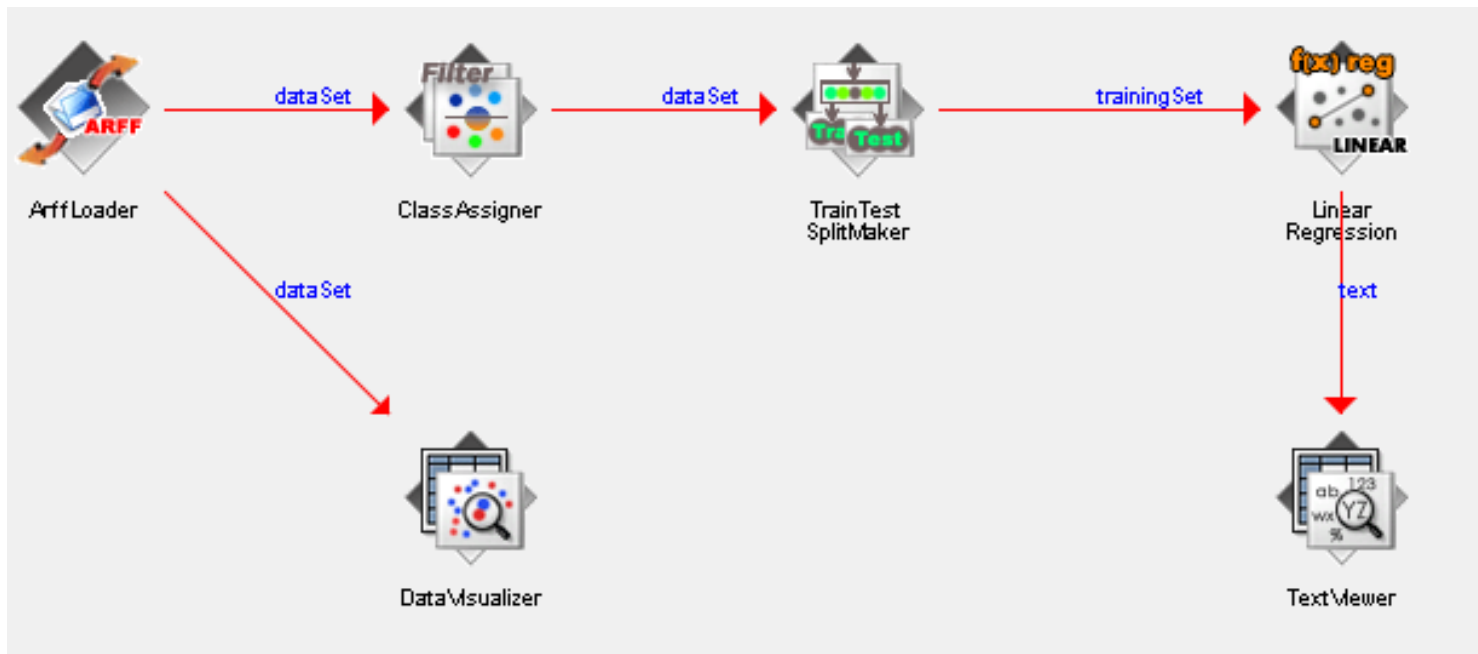
KnowledgeFlow - po co TrainTestSplitMaker?

- Wyznaczanie modelu nie powinno ograniczać się wyłącznie do uczenia. Cały proces obejmuje także jego ocenę przeprowadzaną z użyciem innych danych niż użyte do uczenia.
- Edytor KnowledgeFlow nie pozwala na dostarczenie całego zbioru na wejście algorytmu uczenia (musimy dostarczyć trainingSet)

KnowledgeFlow – poprawiony proces

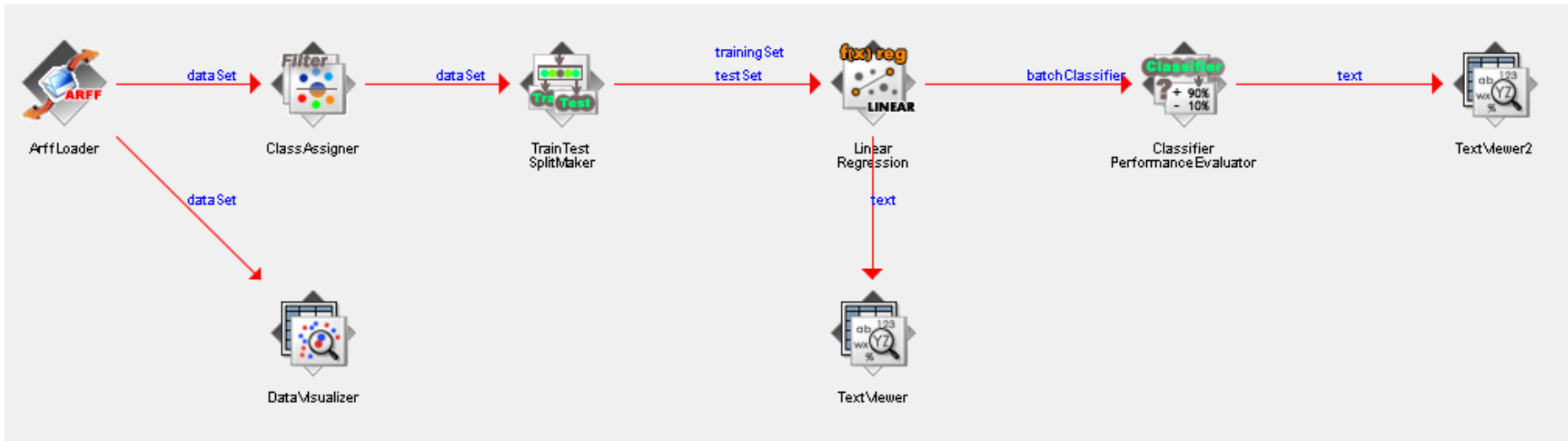
- Po uruchomieniu pojawiają się błędy? Algorytm nie wie, który atrybut jest wyjściowy.
- Zmień workflow

- ✓ Oczekiwany wynik:
Linear Regression Model
$$Y = -1.6615 * X + 13.2711$$

2.2 KnowledgeFlow – dodajemy ocenę

- Rozszerz workflow
- Nie zapomnij dołączyć przepływu testSet

KnowledgeFlow – wyniki

Text

```
=== Evaluation result ===
```

```
Scheme: LinearRegression
```

```
Options: -S 0 -R 1.0E-8 -num-decimal-places 4
```

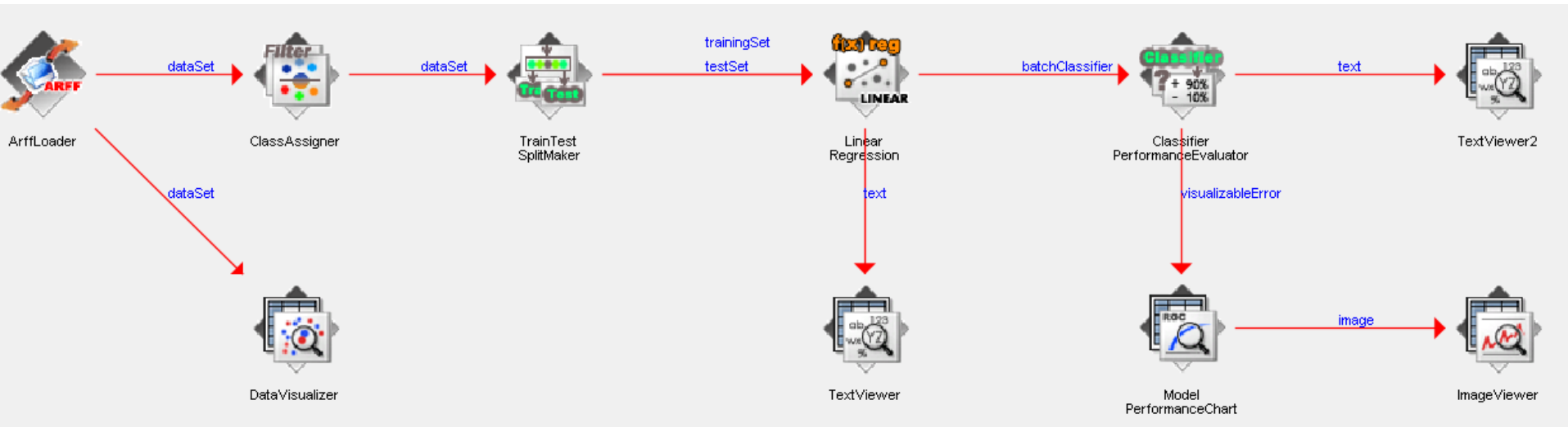
```
Relation: XY-(ellipse)-weka.filters.unsupervised.attribute.ClassAssigner-Clast
```

Correlation coefficient	0.9766
Mean absolute error	0.826
Root mean squared error	0.9689
Relative absolute error	21.5026 %
Root relative squared error	21.5537 %
Total Number of Instances	340

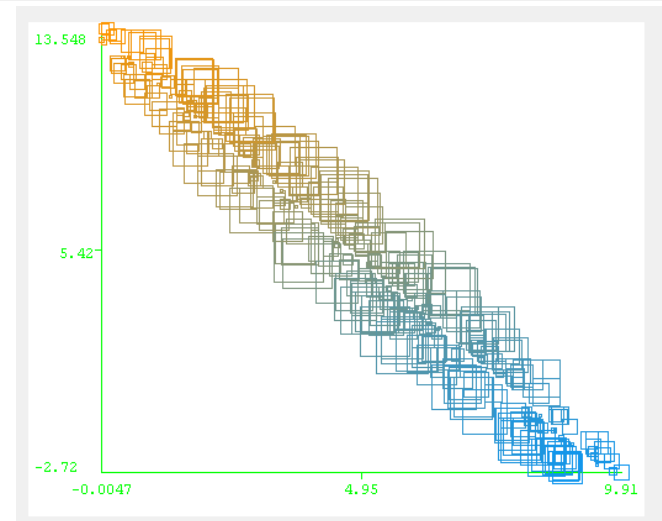
- Sprawdź, co oznaczają poszczególne wskaźniki:
<http://stats.stackexchange.com/questions/131267/how-to-interpret-error-measures-in-weka-output>
- Dlaczego Total Number of Instances = 340 ?

2.3 KnowledgeFlow – dodatkowa wizualizacja

- Dodaj kolejne elementy i uruchom.

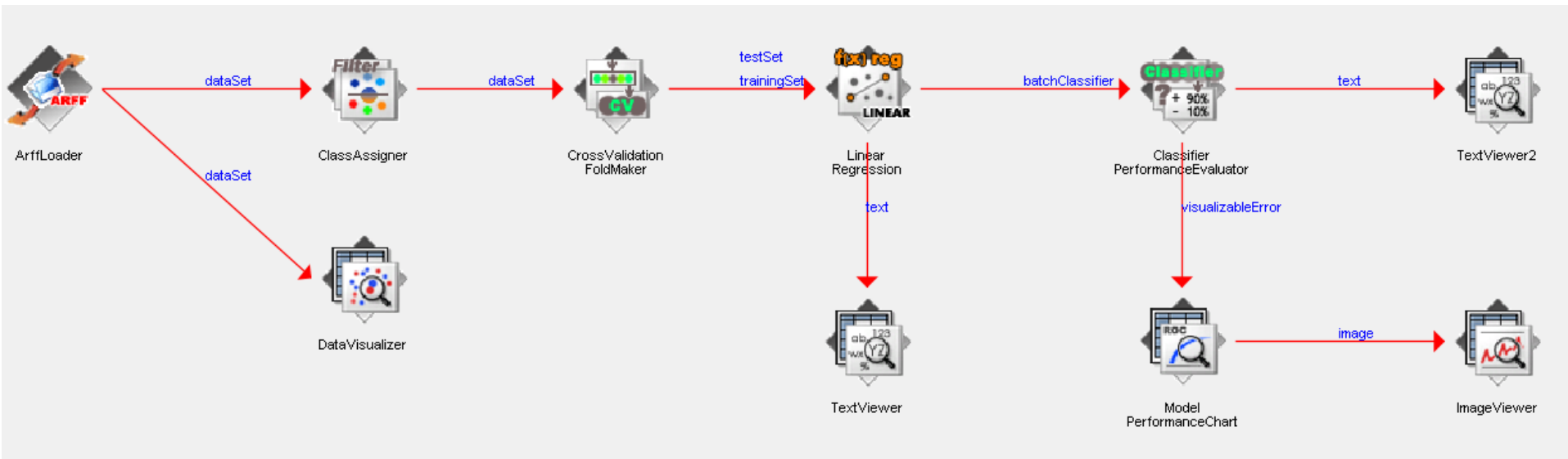

- Wyświetl wynik
- Dlaczego prostokąty oznaczające błędy układają się w elipsę?
- Skąd biały pasek pośrodku?

2.4 KnowledgeFlow – zmień sposób ewaluacji

- Użyj elementu CrossValidationFoldMaker

- CV (cross validation) polega na podziale zbioru na k (k=10) podzbiorów
- Uczenie i testowanie zachodzi w k iteracjach
  - k-1 części (folds) użyte do uczenia
  - 1 część użyta do testowania
- W sumie: do uczenia i walidacji użyte są wszystkie instancje
- Obliczane są średnie wyniki

```
Text
=== Evaluation result ===

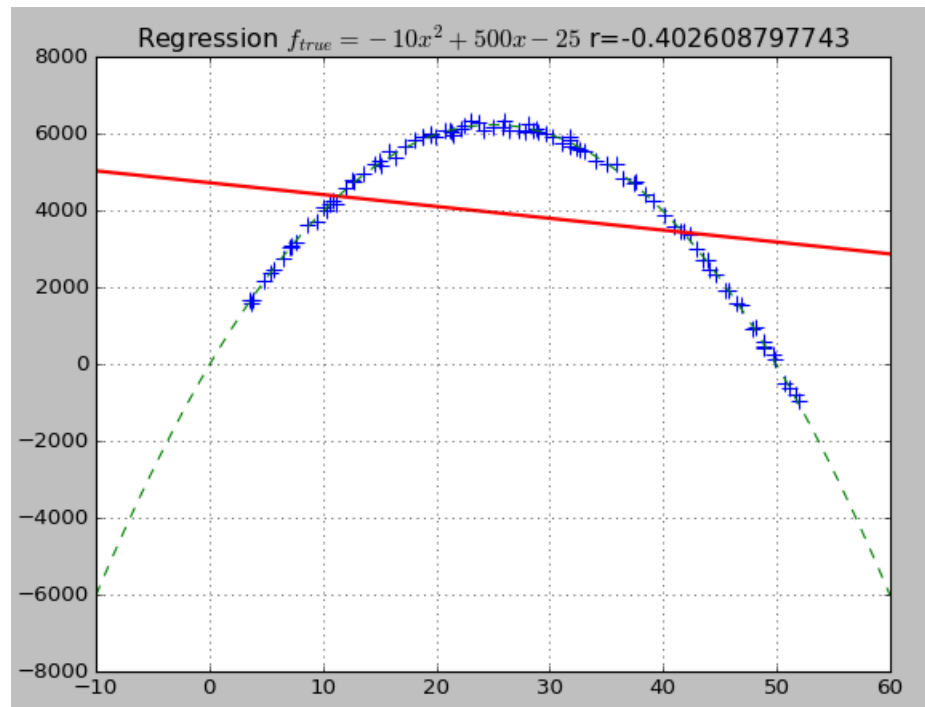
Scheme: LinearRegression
Options: -S 0 -R 1.0E-8 -num-decimal-places 4
Relation: XY-(ellipse)-weka.filters.unsupervised.attribute.ClassAssigner-Clas

Correlation coefficient          0.975
Mean absolute error             0.825
Root mean squared error        0.9704
Relative absolute error        22.1431 %
Root relative squared error    22.1937 %
Total Number of Instances      1000
```


2.5 Rozszerzanie zbioru cech

- Przetwarzany plik: **xy-004.arff**
- Uruchom zadanie regresji i odczytaj równanie krzywej
- Wyświetl dane + przebieg funkcji za pomocą odpowiednio zmodyfikowanego skryptu w języku Python
- Oczekiwany rezultat:

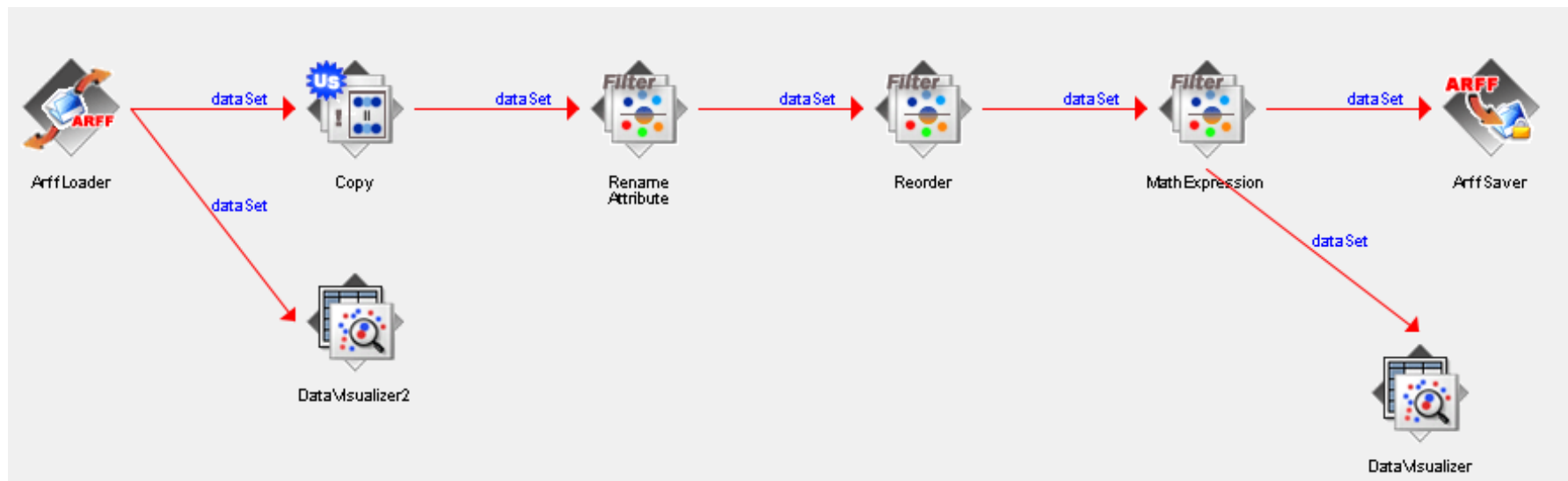

Rozszerzanie zbioru cech

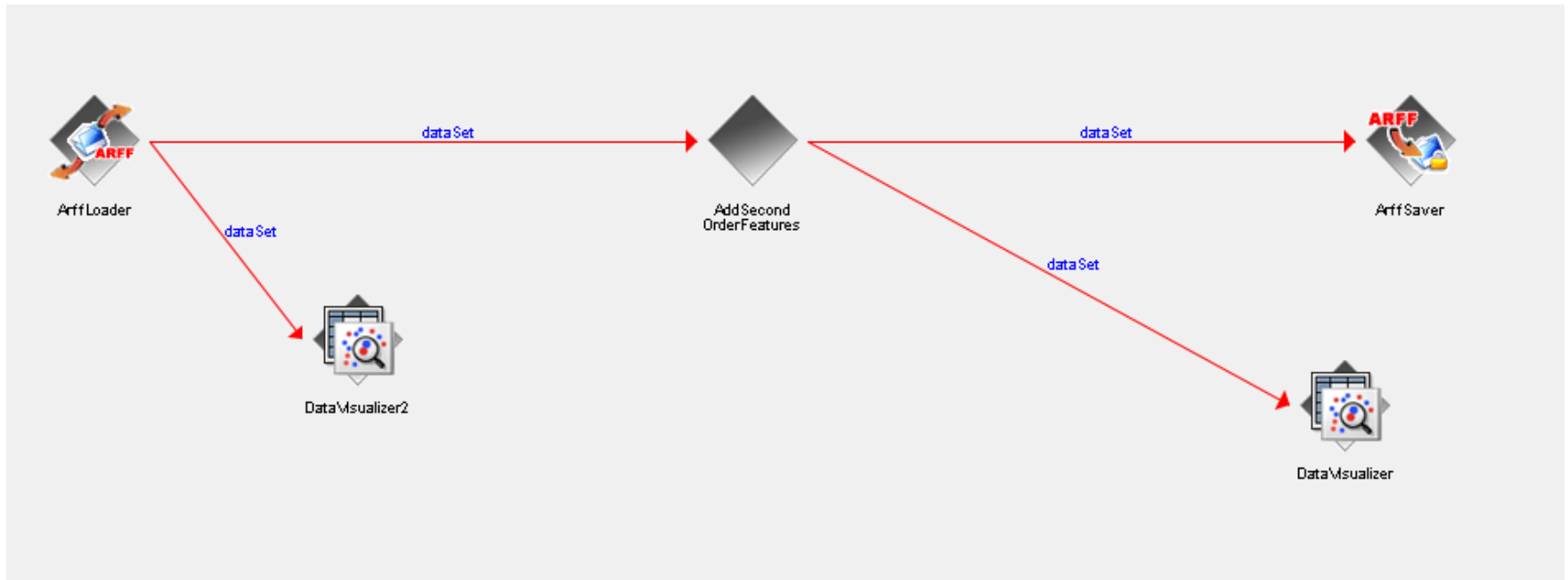
Zimplementuj poniższy proces konfigurując odpowiednio kolejne operacje:

- Skopiowanie atrybutu X
- Zmiana nazwy na X2
- Zmiana porządku tak, aby Y był ostatni
- Podniesienie X2 do kwadratu
- Zapis do pliku (aby sprawdzić poprawność).

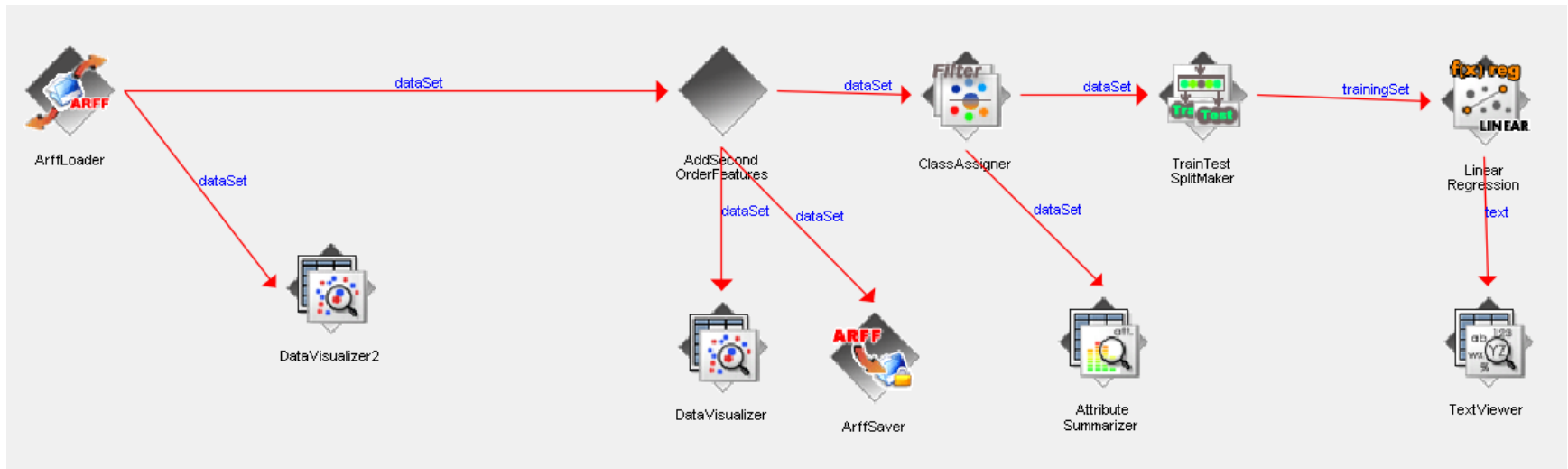
Wybierz np. nazwę **xy-004-01.arff**

Zgrupuj fragment procesu

Dodaj komponenty odpowiedzialne za przeprowadzenie regresji

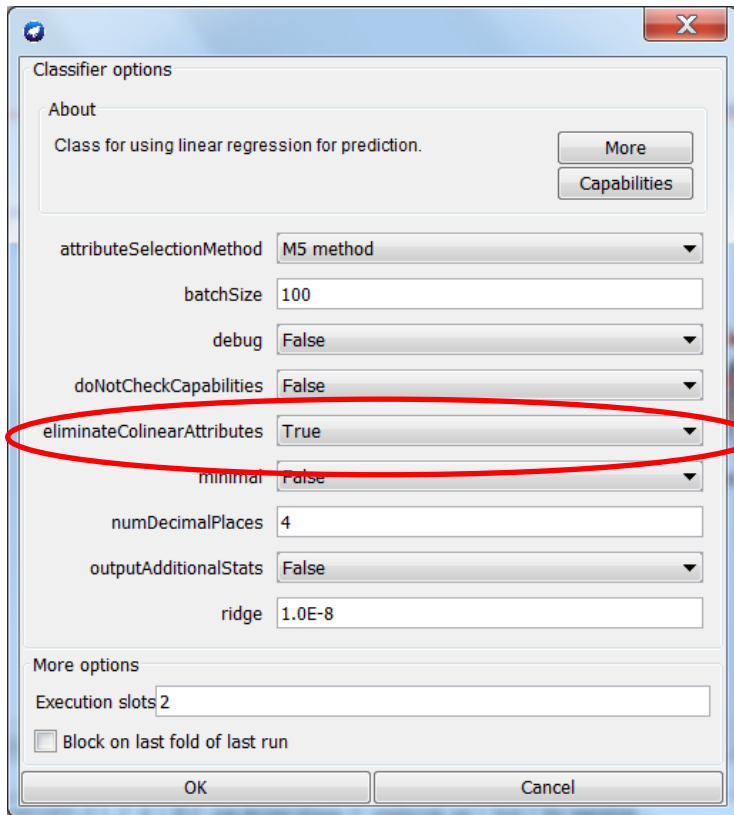

Uruchom i sprawdź wynik.

Jeśli ma on postać $X^2 = a \cdot X \rightarrow$ Źle

Jeśli ma postać $Y = \text{stała} \rightarrow$ Źle, ale to kwestia konfiguracji algorytmu

Konfiguracja algorytmu regresji

- Zmień parametr na false
- Spójrz na wykres X/X_2 W tym zakresie atrybuty są bliskie liniowym.
- ✓ Równanie regresji powinno mieć współczynniki bliskie rzeczywistej funkcji
- ✓ Sprawdź błędy walidacji. Błąd względny powinien być kilkuprocentowy
- ✓ Użyj kodu Pythona do narysowania danych oraz zależności $x \rightarrow y$

2.6 Wprowadź cechy 3 stopnia

- Zbuduj KnowledgeFlow dla pliku **XY-005.arff**
- Wprowadź cechę 3 stopnia (x^3)
- Znajdź współczynniki regresji
- Wyświetl dane i wyznaczoną krzywą posługując się skrypcem w języku Python

2.7 Rozwiązanie w języku Python

- Przetwarzamy **xy-004.arff**: zapisz w KnowledgeFlow plik z dodatkowym atrybutem X2, np. jako xy-004a.arff
- Skopiuj zawartość pliku do skryptu Pythona lub wczytaj z pliku
`x, x2, y = np.loadtxt(inp, delimiter=',', usecols=(0, 1, 2), unpack=True, skiprows=?)`
- Utwórz dwuwymiarową macierz cech:
`features = np.stack((x,x2),axis=-1)`
- Dopasuj krzywą
`regr = linear_model.LinearRegression()`
`regr.fit(features, y)`
- Wyświetl wynik

